

Uvod u temat *Medijski prostori*

Ovaj tematski broj *Književne smotre* donosi priloge istraživanju medijskog prostora kao konceptualnog okvira međusobnih odnosa književnosti, filma, vizualnih studija, povijesti umjetnosti i popularne kulture.

Poticaaj za pripremu temata bila je zastupljenost inovativnih modela, kritičkih i teorijskih tumačenja te širina tematskog okvira multidisciplinarnih sagledavanja medijskog prostora, od znanosti o književnosti do kulturalnih studija, koja potvrđuje sve veći interes za ovo područje. S obzirom na kontinuitet tradicije koja već desetljećima njeguje otvorenost različitim disciplinarnim diskursima, časopis *Književna smotra* je za predstavljanje ove teme najprimjereniji odabir. Stoga smo u svojstvu gostujućih urednika ovog temata kolega Nikica Gilić i ja pozvali na suradnju kolegice i kolege koji su se u dosadašnjim istraživanjima bavili istraživanjima medijskog prostora i/ili srodnim temama, nastojeći potaknuti redefiniranje i rekontekstualiziranje diskursa. Također su nas zanimali novi pogledi na medijski prostor kao prošireno polje intermedijalnosti i multimedijjskih koncepata, te otvaranje dijaloga o promišljanju teorijskih instrumenata iz perspektive suvremenosti, kao i dosad nedovoljno istraženi, liminalni, marginalni medijski prostori.

Dvanaest autorskih priloga potvrđuju izrazitu širinu i dinamičnost područja istraživanja. Primjenom interdisciplinarnih i multidisciplinarnih metodologija, proširuju polje razumijevanja uloge književnog, povijesnoumjetničkog i filmskog diskursa u dijaloziima ideja, transferima kulture, dokumentiranju i preoblikovanju prostora kao okvira za konstruiranje značenja. Zastupljeno je široko područje medijskih izraza, od izvedbenih formi i književnog izražavanja (pripovjednog, konceptualnog i lirskog), dokumentarnog, narativnog i eksperimentalnog filma, do stripa, izložbi i instalacija u javnom prostoru.

Cilj je odabranim priloziima prikazati aktualne znanstvene dosege i obogatiti literaturu o ovom području te pridonijeti afirmiranju novih tumačenja kompleksnih uloga književnosti, filma, vizualnih studija, povijesti umjetnosti i drugih medija u kontekstu suvremene kulture nakon „prostornog obrata“.

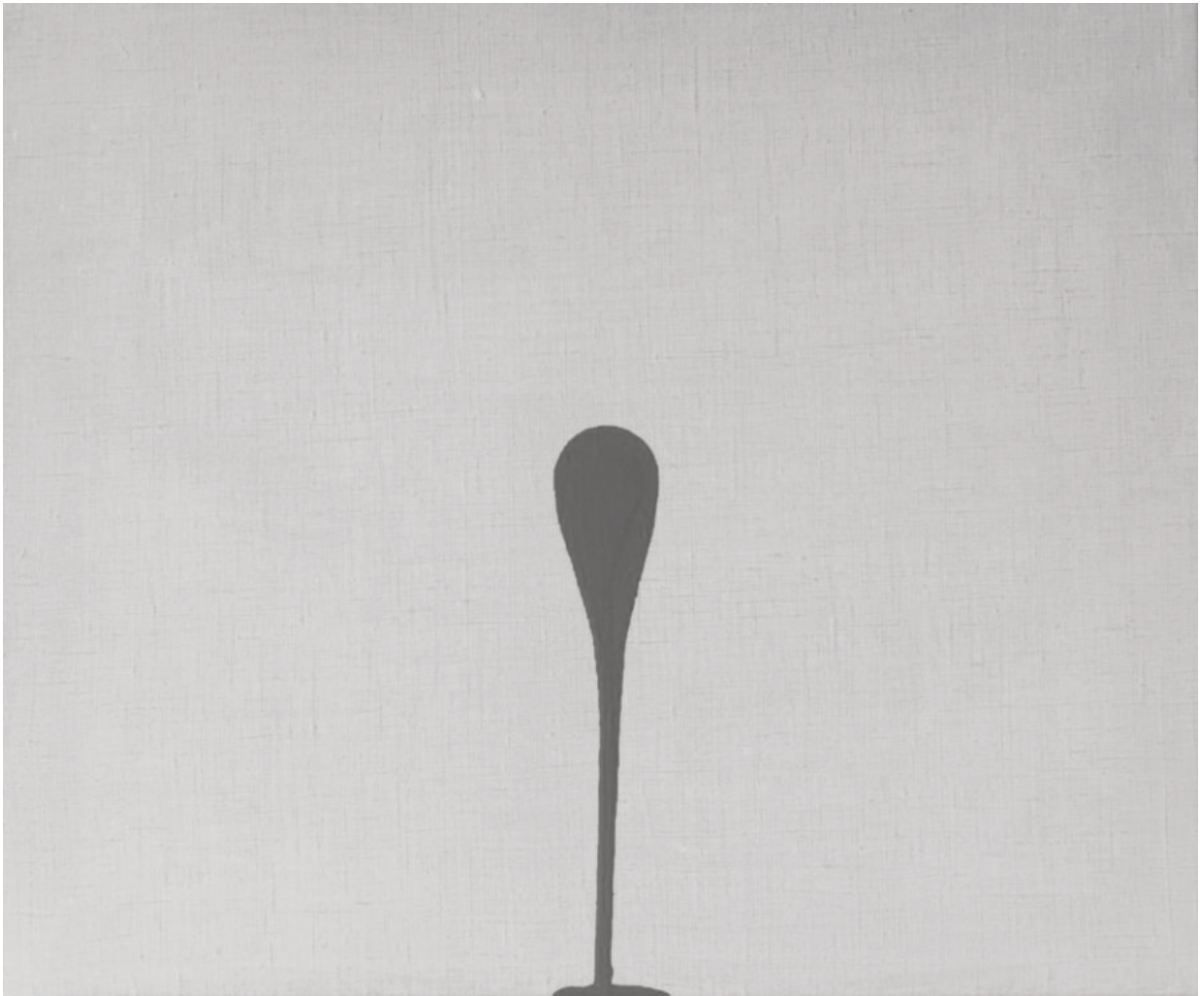
Analogno heterogenosti medijskih prostora, umjesto organizacije sadržaja u zasebne tematske i problemske cjeline, odlučili smo se za otvorenu strukturu. Time smo nastojali dodatno istaknuti neograničeni potencijal analitičkih, interpretativnih i kontekstualnih modela tumačenja zastupljenih u ovom tematu. Oспорavajući ideju da se intermedijalnost nužno odvija „između“ medija, prilozima proširuju njezinu definiciju u području interakcija između pojedinih medija, koegzistiranja različitih medija unutar konteksta, meta-medija i medijalizacije medija.

Pri tome pojam medija nije samo sredstvo komuniciranja omeđen tehnološkim i kulturnim konvencijama, odnosno proizvodnjom i potrošnjom, nego prije svega prijenos sadržaja određen upotrebom fluidnih, nestalnih, hibridnih semiotičkih sustava koji generiraju (nova) značenja. Svjesni mnoštva mogućih upotreba pojma „medij“, promatramo ga u odnosu na kronološko-tematski, odnosno prostorni kontekst, također premrežen transformacijama i interaktivnošću. U okolnostima gdje se komuniciranje sve više svodi na jednodimenzionalno, površno razmjenjivanje „podataka“, istraživanje prostora u kojima konvergiranje medija predstavlja i potiče nove vrijednosti ima dodatnu težinu.

Namjera nam je pluralnošću teorijskih instrumenata i slojevitošću metodoloških perspektiva potaknuti daljnju raspravu o ključnim pitanjima kao što su remedijacija, resemantizacija, rekonfiguriranje unutar i između medijskih diskursa. Karakterističan su primjer prelaženja medijskih granica (kao što su ekfrazе, aproprijacije, spoliranje i drugi oblici umrežavanja između i unutar medijskih prostora te promišljanja o takvim prelaženjima nude najplodniji materijal za daljnja istraživanja.

Nadamo se da će poticaaj budućim transferima ideja biti najveći doprinos ovog temata kulturi dijaloga o disciplinarnim ograničenjima i prilog prevladavanju konvencionalnih teorijskih rasprava. Zahvaljujemo autorima i svim suradnicima koji su sudjelovali u realizaciji ovog temata, a posebno zahvaljujemo na potpori glavnom uredniku Daliboru Blažini.

Jasna GALJER

torbuljak XIVa, 2001., 41cm x 50 cm, g.trbuljak
Copyright © Goran Trbuljak